

Силабус
освітнього компоненту
Методика національно-патріотичного
виховання молоді
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ЗАХИСТ УКРАЇНИ)»
Спеціальність: 014.16 Середня освіта (Захист України)
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти: другий

Викладач (і)	Венцева Надія Олександрівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/gef/structure-gef/kaf-management-and-administration/composition-kaf-pedagogies-higher-school/venceva/
Контактний тел.	+38(095)4471714
Е-mail викладача:	nadya-venceva@ukr.net
Графік консультацій	Вівторок 13.00 -14.20 год.

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	10	8	72	залік

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: методика, патріотизм, патріотичне виховання, нація, національний, якості громадянина-патріота, патріотичні цінності.

Метою курсу «Методика національно-патріотичного виховання молоді» є : розвиток національно-патріотичного виховання засобами конкретних навчальних предметів, що здійснюється на різних етапах уроку з використанням сучасних адекватних виховним завданням організаційних форм, методів, прийомів і засобі;

Основними завданнями освітнього компоненту «Методика національно-патріотичного виховання молоді» є забезпечити засвоєння основних понять та категорій національно-патріотичного виховання; розвивати вміння застосовувати методи та форми національно-патріотичного виховання в освітньому та виховному процесі; сформувати вміння проводити контроль та оцінку якості сучасних методик військово-патріотичної освіти.

Зміст курсу:

Змістовий модуль № 1. Національно-патріотичне виховання як проблема внутрішньоукраїнської інтеграції.

Актуальність національно-патріотичного виховання в умовах сьогоденних викликів. Мета й завдання національно-патріотичного виховання. Маркери сформованості патріотизму у контексті кардинальних змін виховної парадигми

Змістовий модуль № 2. Наукові засади національно-патріотичного виховання.

Поняттєвий апарат. Традиції українського національно-патріотичного виховання. Взаємодія і взаємозумовленість складників освітнього процесу.

Змістовий модуль № 3. Зміст і форми національно-патріотичного виховання.

Форми та методи національно-патріотичного виховання. Відродження національних цінностей минулого. Краєзнавчо-дослідницька робота. Позакласна робота з національно-патріотичного виховання

Змістовий модуль № 4. Національно-патріотичне виховання учнів у процесі опанування основ наук.

Пріоритети виховання в умовах викликів Незалежності України. Захист України. Українська мова та література. Історія.

Змістовий модуль № 5. Патріотизм молоді цифрової доби.

Патріотизм як соціокультурний феномен. Цифрова доба: нові можливості прояву патріотизму в кіберпросторі. Інноваційні засоби розвитку патріотизму цифрової доби.

Загальні та фахові компетентності навчальної дисципліни:

ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до своїх обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ФК 10. Здатність розвивати в учнів логічне мислення.

ФК 17. Здатність здійснювати оцінювання та аналіз результатів навчання учнів

ФК 19. Здатність використовувати інновації в професійній діяльності

Програмні результати навчання (ПРН) дисципліни:

ПРН 3. Виявляти повагу до української культури та національної ідентичності.

ПРН 4. Визначати цілі і завдання, планувати навчальні заняття, розробляти необхідну документацію для проведення занять із предмета «Захист України».

ПРН 9. Добирати зміст навчального матеріалу.

ПРН 10. Володіти прийомами і засобами формування ключових і предметних компетентностей.

ПРН 14. Уміти спонукати учнів до висловлювання ціннісних ставлень.

ПРН 18. Виявляти індивідуальний підхід до учнів з особливими потребами.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): Вивчення навчальної дисципліни сприяє розвитку творчого мислення здобувачів щодо організації власної педагогічної діяльності; впровадженню демократичного стилю педагогічного спілкування. Підготовка до роботи з курсом передбачає ознайомлення з лекційним матеріалом, відпрацювання практичних робіт, самостійну та індивідуальну роботу студентів.

Практичне заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує уміння й навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання магістрантом відповідно сформульованих завдань.

Структура заняття і час, відведений на його етапи, можуть бути приблизно такими: проведення бесіди з теорії питання (15-20 хв.), виконання практичних завдань (35-40 хв.), обговорення результатів роботи (25-30 хв.), завдання до наступного заняття, ознайомлення з літературою (5-10 хв.)

Під час практичних занять необхідно ознайомитися з найновішими досягненнями методичної науки, а також з різноманітними варіантами стандартів навчання, програм, підручників, тощо, навчитися відбирати зміст та матеріал для проведення лекційних та семінарських форм занять, застосовувати нетрадиційні методи, прийоми навчання, раціонально планувати організацію діяльності викладача та студента. У деяких випадках буде необхідним підготувати доповіді та повідомлення з урахуванням власних індивідуальних інтересів і можливостей. Тематика цих доповідей передбачає більш поглиблене вивчення малодоступної, але такої, що являє науковий і практичний інтерес, літератури, ознайомлення з передовим освітнім досвідом. Самостійне осмислення найбільш актуальних педагогічних і методичних проблем формує навички дослідницької діяльності, які розвиваються й удосконалюються на спецсемінарах.

Однією з форм самостійної роботи є підготовка рефератів і доповідей, які заслуховуватися на семінарських заняттях, студентських наукових конференціях, на кафедрі. Найбільш ефективною така робота є за умови співпраці викладача зі студентом, вона сприяє виробленню в останнього вміння самостійно опрацювати джерела і літературу, готувати аргументовані відповіді на поставлені питання (проблеми) реферату чи доповіді. Самостійна робота над підготовкою реферату (на 10-12 хвилин) або доповіді (до 20 хвилин виголошення) починається з виявлення літератури стосовно обраної теми. Студент має скласти відповідний короткий список літератури з проблеми, яку збирається вивчати. Після ознайомлення з нею, розробити й узгодити з викладачем план реферату (доповіді), в якому сформулювати головні питання (проблеми) виступу. Важливою запорукою успішної підготовки реферату (доповіді) є конкретність і наукова спрямованість підготовчої роботи.

Важливим етапом навчальної діяльності вміння логічно, полемічно і науково-аргументовано написати текст реферату (доповіді). Кожне невеличке студентське дослідження повинно завершуватися чіткими, однозначними висновками, які прямо впливають з його основного змісту. Оформлення рефератів (доповідей) передбачає короткий план, рукописний або машинописний текст обсягом від 5 до 12 сторінок, висновки, список використаних джерел та літератури. До роботи можна додавати карти, портрети, інший наочний матеріал, а також власні таблиці та діаграми, що має на поглибити текст реферату (доповіді), викликати інтерес аудиторії. Робота з модулем передбачає засвоєння лекційного матеріалу, участь у обговоренні питань під час семінарських занять, написання реферату (окремими студентами), самостійну роботу над окремими питаннями теми, модульний контроль у формі тестування.

Підготовка до роботи з курсом передбачає самостійну роботу студента із літературою, означеною у переліку до заняття, з метою висвітлення питань, окреслених планом практичного заняття. Проміжною ланкою підготовки до практичного заняття є написання конспекту, розгорнутого плану, тез тощо. Кінцевим результатом підготовки є розгорнутий виступ безпосередньо на занятті у вигляді доповіді, захисту реферату, доведення тези, участі в дискусії, розв'язання проблемної ситуації.

Відвідування навчальних занять студентами відбувається відповідно до вимог організації навчального процесу в БДПУ. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у БДПУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Будь-яка запозичена ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Система оцінювання та вимоги:

Рейтингова система оцінювання передбачає використання поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача освіти до виконання конкретної роботи та регулюється «Положенням про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у БДПУ» (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/Kryterii_ocin_2020.pdf). Поточна рейтингова оцінка складається з балів, які здобувач отримує за такі види освітньої діяльності із засвоєння змістового модуля: систематичність та активність роботи на семінарських заняттях; виконання завдань для самостійного опрацювання.

Робота здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях оцінюється за 15-бальною шкалою ще по п'ять балів здобувач може отримати за самостійну роботу. Загалом за тему 20 балів. Тема № 5 оцінюється в 20 балів (максимальна кількість балів за самостійну роботу за презентацію індивідуального проєкту).

Всі отримані бали згідно з Методикою переведення показників успішності знань здобувачів вищої освіти перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Змістовий модуль № 1		Змістовий модуль № 2		Змістовий модуль № 3	
T1	T2	T3	T4	T5	100

20	20	20	20	20	
----	----	----	----	----	--

	Кількість балів				
	Лекція	Практ. робота	Лаб. робота	Сам. робота	Разом
1	2	3	4	5	7
Змістовий модуль 1.					
Тема 1		0-15		0-5	0-20
Разом за змістовим модулем 1		0-15		0-5	0-20
Змістовий модуль 2.					
Тема 2		0-15		0-5	0-20
Разом за змістовим модулем 2		0-30		0-10	0-40
Змістовий модуль 3.					
Тема 3		0-15		0-5	0-20
Разом за змістовим модулем 3		0-15		0-5	0-20
Змістовий модуль 4.					
Тема 4		0-15		0-5	0-20
Разом за змістовим модулем 4		0-15		0-5	0-20
Змістовий модуль 5.					
Тема 5		0		0-20	0-20
Разом за змістовим модулем 5		0		0-20	0-20
Всього					0-100

Шкала оцінювання : національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базові

1. Бех І. Д. Виховання особистості: сходження до духовності: наук. видання. Київ: Либідь, 2006. 272 с.
2. Бондаренко Н. Ідеї українських інтелектуалів як підложжя національнопатріотичного виховання. Формування громадянської культури в новій українській школі: традиційні та інноваційні практики. Суми: КЗ Сумський ОШПО, 2022. С. 1–13. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731118>.
3. Бондаренко Н. Модерна українська ідентичність як основа формування європейськості майбутньої еліти. Обдаровані діти – скарб нації! : матер. III Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 18–23 серп. 2022 р.). Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2022. С. 139–149. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731816>
4. Бондаренко Н. В., Косянчук С. В. Національно-патріотичне виховання у контексті сучасних викликів: методичні рекомендації [для вчителів, методистів, авторів програм і підручників, науковців, викладачів, студентів закладів професійної й вищої освіти, управлінців, політиків]. Київ: Фенікс, 2022. 64 с.
5. Бондаренко Н., Косянчук С. Феномен українськомовної компетентності: психодидактика

педагогічних технологій у процесі соціалізації і самовизначення особистості. Актуальні проблеми сучасної психодідактики: філософські, психологічні та педагогічні аспекти. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. С. 11–16.

6. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді: додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. № 641. *Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки України*. 2015. № 8. С. 87–95

7. Мокан В. Військово-патріотичне виховання: курс на відродження. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3243419-vijskovopatrioticne-vihovannakurs-na-vidrozdenna.html>

8. Череповська Н. І. Патріотизм молоді цифрової доби: інноваційні засоби розвитку : навчально-методичний посібник. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2023. 154 с.

Допоміжні

9. Бондаренко Н. В. Цінності об'єднаної Європи та їх формування в Українській новій школі. «Science progress in European countries: new concepts and modern solutions» : papers of the 8th International Scientific Conference (July 12, 2019, Stuttgart, Germany). Stuttgart, 2019. С. 62–74. <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/716727>.

10. Ващенко Г. Виховний ідеал («Записки виховника»). Брюссель; Торонто; Нью-Йорк; Лондон; Мюнхен: Вид-во Центральної Управи Співки Української Молоді, 1976. 209 с.

11. Грабовський С. Якими були насправді традиційні цінності? День. № 105- 106. 15-16 червня, 2018 р. С. 11.

12. Гривинський Р. Шевченко як ключ до української ідентичності й історії. День. № 27–28. 14–15 лютого 2014

13. Звернення Президентки фон дер Ляєн «Про становище Союзу» у 2022 році. https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/zverнення-президентки-фондер-ляєн-про-становище-союзу-у-2022-році_uk?s=232.

14. Косянчук С. В. Читання у процесі формування культури інтелектуального життя особистості: соціальний вектор реалізації педагогічних технологій профільного навчання. Problems of implementation of science into practice. Oslo, Norway 2020, April, 20–21. Рр. 258–261. <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/720160>

15. Печерський А. Історія – зброя, або Чому Україна захищає своє минуле. <https://armyinform.com.ua/2022/06/14/istoriya-zbroya-abo-chomu-ukrayinazahyshhaye-svoe-mynule>

16. . Плачинда С. Сучасний український націоналізм як ідеологія. Літературна Україна. 1992. 23 лип. С. 7.

17. Третьяков В. В. Шляхи вдосконалення допризовної підготовки учнів. Педагогіка і психологія. 1996. № 3 (12). Київ: Педагогічна думка, 1996. С. 114–119.

18. Харченко О. Як медіа можуть допомагати народу в кризові часи? День. 2022. 18–19 лютого. № 11–12. С. 25, 28 –29

Інтернет-ресурси

19. <https://mon.gov.ua/ua> — Міністерства о світи і науки України.

20. <https://sqe.gov.ua/uk-ua/> — Державна служба якості освіти України.

21. <https://www.liga.net/> — інформаційно-довідкова система з нормативно-правової інформації.

22. <http://www.nbuv.gov.ua/> — Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського.